

MUZEUL MEMORIAL „N. BĂLCESCU“

ION GRIGORESCU



Muzeul memorial N. Bălcescu (foto Paul Capșa).

Se consideră că actuala comună Bălcești de Argeș ar fi fost durată de familia lui Ioan Logofăt Bălcescu din satul Turcești, de dincolo de Olt, semnătura lui fiind găsită într-o carte a satului din 14 septembrie 1672. Familia logofătului a emigrat din Bălceștii Vilcii, pe valea Peșteanei, iar vatra comunei Bălcești de Argeș a intrat în stăpînirea familiei Bălcești în deceniul al IV-lea al sec. al XVIII-lea și astfel localitatea ia denumirea de Bălcești*.

În 1766, preotul Necula cumpără moșia Bălcești-Gildofani de la serdăreasa Marioara Canache (actul de cumpărare este expus într-o

vitrină în muzeu). El are un fiu, pe Tănase, și acesta este primul care ia numele de Bălcescu, după numele satului și al moșiei. Fiind căsătorit cu Ecaterina Băbeanu, are patru copii, între care pe Iancu și pe Zinca — mama lui Nicolae Bălcescu.

Zinca se căsătorește cu Barbu, fiul lui Petre, fost căpitan de seimeni, originar din Prahova și are cinci copii: Constantin, Maria, Sevasti, Nicolae și Barbu. Zinca era stabilită la București și locuia cu familia în mahalaua Boteanu, în casa din ulița numită mai târziu Colței (azi bd. N. Bălcescu), unde Nicolae a văzut lumina zilei la 29 iunie 1819. Moșia Bălcești-Gildofani a fost moștenită de Zinca în urma decedului fratelui ei Iancu. După moartea Zincăi, pămîn-

* Augustin Z. N. Pop. *Contribuții la biografia lui N. Bălcescu* („Limbă și literatură“, vol. VI, București 1962, p. 468—469).

mul se împarte între Constantin, primul ei fiu, Sevastița — rămasă toată viața necăsătorită, decedată în 1883 și înmormintată în cimitirul satului Bălcești — și Maria, căsătorită cu Scarlat Geanolu. Conform ordonanței nr. 3870 din 28.IV.1889 a Tribunalului Argeș, moșia Bălcești-Gildofani, pe Topolog, a rămas fiicelor lui Barbu, cel mai mic frate al lui N. Bălcescu. Vatra Bălceștilor a fost reîntregită în 1897 de Zoe Mandrea, fiica lui Barbu Bălcescu. După 1910, anul când a murit N. Mandrea, Zoe a trecut moșia feciorului ei Nicolae N., Mandrea iar Radu Mandrea, fiul lui Nicolae, în 1947 a donat conacul statului. Clădirea a servit drept casă de creație până la 5.X.1968, când a fost declarată muzeu memorial.

Conacul Bălcești a fost construit în 1824 de Iancu Bălcescu, fratele Zincăi, pe valea Bălceasca, între dealurile Măzărarilor și Măngureni. Ulterior a suferit mai multe modificări: în 1907 s-au executat primele lucrări de reconstruire dublându-se clădirea, în 1913 s-a construit foisorul, iar în 1937 a fost făcut etajul. După spusele unor locuitori ai comunei, din forma inițială a clădirii n-ar mai fi rămas decât doi stâlpi de lemn sculptați, care au fost folosiți la construirea fântinii din apropiere. Forma pe care o avea conacul în vremea lui Bălcescu poate fi văzută în acuarela expusă în muzeu, realizată de Zoe Mandrea.

Arborele genealogic al familiei lui Bălcescu este înfățișat în prima sală prin grafice, fresce (a Ecaterinei Băbeanu), portretele sorei Maria (Marghioala) cu soțul ei Scarlat Geanolu, al lui Costache Bălcescu, al lui Barbu Bălcescu, al Luxiței Florescu — iubita lui Bălcescu — și fotografia lui Bonifaciu Florescu, fiul Luxiței și al lui Bălcescu.

În aceeași sală, vizitatorul mai poate vedea foaia de zestre a Zincăi, întocmită la căsătoria ei în 1811, scrisori ale fraților Bălcești, biblioteca rămasă de la Marghioala, o mapă de piele a lui Barbu, cu ștampila Tribunalului de Dolj, unde a fost avocat, șevaletul la care a lucrat Zoe Mandrea, medalia primită de Bonifaciu Florescu de la Societatea voluntarilor, în timpul războiului franco-prusac din 1870—1871 etc.

Se știe că membrii familiei lui N. Bălcescu aveau vederi progresiste, sau chiar au luat parte la diferite acțiuni revoluționare. Astfel, Iancu Bălcescu a semnat un protest (expus în muzeu), actul avînd în mijloc ștampila satului Bălcești, jud. Argeș, plasa Oltului, împreună cu aleșii satului Stan Luță, Ion Tirziu și Zamfir Jumeru. Barbu Bălcescu, gazetar, cunoscut agitator la 1848, este întîlnit deseori în Capitală și în tabăra de panduri de la Rîureni-Vilcea, coman-

dată de Gh. Magheru, motiv pentru care a fost exilat. După înapoierea sa în țară s-a stabilit la Craiova. Sevastița și Luxița Florescu au fost totdeauna alături de marele revoluționar.

După o sumară prezentare a anilor de școală, în altă sală a muzeului este înfățișată prin text și fotografii participarea lui N. Bălcescu la mișcarea revoluționară de la 1840, pentru care a fost condamnat la trei ani închisoare și închis la mănăstirea Mărgineni.

Pentru a înțelege și mai bine condițiile în care s-a format N. Bălcescu, să ne reamintim ce scria el în 1850: „În ce mă privește era fatal să fiu revoluționar. Mi-am început viața fiind aruncat în închisoare pentru revoluție și închisoarea obligă ca și noblețea”.

În sala următoare este înfățișată activitatea sa științifică din anii 1844—1848. Într-o vitrină sînt expuse copertele primului și ultimului număr al „Magazinului istoric pentru Dacia” (editat de Bălcescu împreună cu August Treboniu Laurian), revistă în care și-a publicat rezultatele cercetărilor sale științifice făcute în țară (merge pe Dunăre pentru a descoperi vestigii dacice și romane, în biserici va găsi hrisoave și documente) și în străinătate (în 1846—1847 călătorește în Italia și Franța și va descoperi o medalie de aur cu efigia din 1600 a lui Mihai Viteazu și o gravură tot a lui Mihai Viteazu executată de Sadler). În vitrine se află copile medaliei și gravurii, precum și pașaportul folosit de el la plecarea din țară.

În aceeași sală există facsimilul tabloului ce redă „*minunata revoluție ce va schimba fața lumii*”, dezlănțuită în 1848 la Paris, la care N. Bălcescu a luat parte și a reușit să smulgă o bucată de catifea de pe tronul lui Louis-Philippe. Catifeaua a trimis-o cu o scrisoare lui Vasile Ale. sandri și astăzi se găsește în muzeul de la Mircești.

În alte vitrine sînt expuse copia sigiliului lui N. Bălcescu folosit în 1848, când era secretarul guvernului revoluționar, drapelul de la 1848 reconstituit și originalul Proclamației de la Izlaz.

Pe un perete veghează portretul executat de Gh. Tattarescu, prin care pictorul a realizat una dintre cele mai relevante imagini ale personalității lui N. Bălcescu. Tabloul a fost executat în 1851, când Bălcescu era în exil. Deși n-avea decât 32 de ani, ochii mari cufundați în orbite, fruntea lată, fața acoperită de barbă, întreaga sa înfățișare exprimă suferința cauzată de eșecul revoluției, de exil și de boală.

După ce ia cunoștință de actele și faptele lui N. Bălcescu din timpul iureșului anului

1848 și ale altor revoluționari, redată în muzeu prin text, facsimile, fotografii, documente etc., vizitatorul vede în continuare imagini din activitatea lui Bălcescu desfășurată în Țara Moșilor, strădania lui de a uni pe revoluționarii lui Avram Iancu cu cei ai lui Kossuth.

În sălile următoare este ilustrată activitatea sa revoluționară din emigrație. Pentru înțelegerea conjuncturii internaționale este semnificativă convorbirea pe care Bălcescu a avut-o la Londra cu Cobden, care era de principiu: „Les non interventions“.

Vizitatorul mai poate vedea ultima fotografie a lui Bălcescu, schema ultimului său drum spre țară făcut pe Dunăre până la Galați, unde i s-a refuzat debarcarea pentru a-și vedea mama grav bolnavă, testamentul scris în hotelul Trinacria din Palermo, datat 28.XI.1852, copia actului de deces, înmormintarea sa în groapa comună — pictură realizată de Camelia Demetrescu.

Muzeul, care are opt săli, nu cuprinde decât momentele mai importante din zbuciumata viață și prodigioasa activitate a lui N. Bălcescu, iar această prezentare a muzeului a atins doar câteva exponate.

Este adevărat că sînt perioade din viața lui Bălcescu despre care nu se știe nimic sau se cunoaște prea puțin, ceea ce a constituit un serios impediment în organizarea expoziției, dar credem că au rămas și laturi cunoscute și neoglindite sau insuficient reliefate. Ne referim de pildă la activitatea sa literară, căci doar expunerea scrisorilor într-o vitrină ni se pare prea puțin, avînd în vedere că Bălcescu aparține în egală măsură istoriei și literaturii. Se mai putea insista și asupra preocupărilor lui pedagogice, economice, militare, folclorice etc. Se știe că, în 1839, Bălcescu a deschis o școală în regimentul nr. 3 și a obținut rezultate strălucite, dar a fost desființată după ce, la o lecție, cînd tînărul iuncăr vorbea despre întinderea și populația statelor, a asistat un șef militar obtuz care l-a întrebat: „Cine vreodată a putut măsura pămîntul și număra cîte lighioane de oameni și de limbi sînt pe fața lui?“

Viața și activitatea lui Bălcescu reprezintă un capitol însemnat de studiu pentru istoria mișcărilor revoluționare, a literaturii, a gîndirii sociale, filozofice și politice, a presei, a stilisticii, și de inspirație pentru artiști, iar în muzeu sînt înfățișate, cu pricepere și dragoste, nenumărate momente de seamă care oferă vizitatorilor posibilitatea de a înțelege cit mai deplin că N. Bălcescu a întruchipat abnegația, totala dăruire, un înalt spirit de sacrificiu pentru binele și viitorul țării.

MUZEUL

DIN

MONOR

TEODOR TANGO ȘI ANANIE FARCAȘ



Coperta cărții Apostol.